

KANARIA HANDIKO MAIZTERREN SINDIKATUA

Porlanak irentsitako uhartean, auzoetatik birjabetza ereiten

“Ez etxerik gabeko jenderik, ez jenderik gabeko etxerik” irakur daiteke Kanaria Handiko Maizterren Sindikatuaren (Sindicato de Inquilinas de Gran Canaria, SIGC) webguneko goiburuan. Kolektiboa 2017an sortu bazen ere Kanaria Handiko Federazio Anarkistaren (FAGC) ekimenez, urte batzuk egin behar dira atzera sindikatuaren esperientzia metaketa eta egituraketa ulertzeko. Etxebizitza beharra dutenengana hurreratzen eta premia horren politizazio lanetan jardun du sindikatuak sorreratik; auzoz-auzoko lana, gertukoa, garatu dute, instituzio eta “legalismoetatik” at. Orain arte ikusgarritasun handirik izan ez duen kolektiboa da, beharbada “ilunpeko” lan horren albo-kaltez. Euskal Herrian etxebizitza, auzo eta zaintza sare kolektiboak loratzen ari diren honetan, Kanaria Handiko Maizterren Sindikatuaren borroka dakargu: klase moduan, partekatzen ditugun problematiken aurrean batzea eta ahalduntzea besterik ez dugulako.

 XABAT PETRIKORENA URANGA FAGC

Okupatutako La Esperanza komunitatean baturik bertako auzokideak, FAGC-eko kideak eta Gizarte Hezkuntzako ikasleak eta irakasleak.

M-15 mugimenduaren harira, Kanaria Handiko Las Palmas hiriburuko San Telmo plaza esanguratsuan kanpamentua finkatu zuten bertan biltzen zirenek, Espainiako Estatuکو beste hainbat eta hainbat plazetan bezala. Etxerik gabeko jende andanak hantxe topatu zuen aterpea, eta militante eta manifestariekin elkarbanatu zuten espazioa. Baina kanpamentua hustera behartu zituzten: militante eta manifestariak haien etxeetara bueltatu ziren, etxerik gabeko jendea berriz, kale gorriara. Testuinguru horretan, Kanaria Handiko Federazio Anarkistak Pensión París deituriko eraikina okupatu zuen, San Telmo plazatik kaleratuak izan ziren etxegabeek aterpea izan zezaten. Kana-

ria Handiak pairatzen duen etxebizitza arazoaren aurrean eta barne eztabaida fase baten ostean, borroka hasi berriari jarraipena emateko konpromisoa hartu zuen federazioak. Bi oinarriren inguruan eratzen da kolektiboaren estrategia: beharrian baten asetzeta, etxebizitza-eskubidea bermatzea alegia; eta ondoren, behar hori politizatzea. Pensión Paríseko lehen okupazio esperientzia hartatik 2017ra arte, federazioak okupazio saiakera ugari gauzatu ditu, batzuk besteak baino arrakastatsua goak. Urte horretan sortu zen Kanaria Handiko Maizter Sindikatua, federazioak okupatutako eraikinetan bizi diren komunitateak lagundu –judizialki batez ere– eta babesteko helburuarekin.

PORLANEZKO UHARTEA

Kanariar Uharteek dute Espainiako Estatuko langabezia eta haur-txiro tasa handiena, eta bigarren soldatarik baxuena. Aldi berean, etxegabetzeen indizea ikaragarri altua da: pandemia aurretik 900 etxegabetze eman zitezkeen hiru hilero. Uharteetako etxebizitza hutsen kopurua, aldiz, 138.000 ingurukoa da. Horri, batu behar zaizkio gentrifikazio prozesu gero eta ugariagoak, turistentzat bideratutako zerbitzuak, espekulazio urbanistikoa, eta oro har hirugarren sektorearekiko dependentzia ekonomikoa. Hein handi batean, uharteak turisten gozamenarako espazio bilakatu dira, eta Kanaria Handia horren adibide garbia da. Kanaria Handiko Kabildoak (Kanaria uharteetako bakoitza

gobernatzeko duen erakundea) orain arte emandako erantzuna etxebizitza gehiagoren eraikuntza izan da, beraz argi dago instituzioetatik espekulazioaren eta etekinaren aldeko apustu hutsa egin dela. Porlanez estali dituzte erabaki ez eraginkor instituzionalek eragindako okerrak.

Arazoaren ondorioez argi mintzatu zaigu sindikatua: “Auzo batera hurbiltzen zaren heinean gabezia ugari ikusiko dituzu. Zirkuitu turistiko ofizialetik ateraz gero, miseria ugari ikusiko duzu, guk ikusten duguna alegia. Hurbiltzean ikusten dugu jendea bizi dela kobazuloetan, kontagailu geletan, autoetan... Orduan, lehenbizi FAGck eta gerora sindikatuak planteatu dutena egoera leheneratzea da: etxebizitzak berreskuratzea”.

EKINTZA ZUZENA ARDATZ

“Etxebizitzarena funtsezko auzia izanik, uste dugu berau berreskuratzeko aukerarik onena ekintza zuzena dela. Horrela hasi ziren komunitateak, horrela hasi zen FAGCen etxebizitzaren aldeko borroka”, azaldu dute sindikatuko kideek.

Egun, zazpi komunitateetan parte hartzen du sindikatuak, guztiak Kanaria Handiko uhartean: Telde herrian dagoen La Ilusiónen, Arucas herriko Los Girasolen, Terorko komunitatean, batez ere migratzaileak jasotzen dituen hiriburuko Las Masíasen, Juan Grande herri inguruetan dauden barrakoietako komunitatean, San José del Alamokoan eta Guían dagoen La Esperanzan. Azken hori da, behar bada, esanguratsuen. Komunitateak autogestioaren bitartez kudeatzen dira, eta sindikatutik zein federaziotik antolaketa ereduak proposatzen badira ere, komunitateek dute azken hitza: “Bizilagunak antolatu eta erabaki dezatela komunitateko eguneroko auzietan nola jardun. Ez gara han bizi, beraz ez dugu ezer esateko. Egia da nolabaiteko itun asoziatibo bat sinatzen dugula, minimo batzuk errespetatu daitezen, eta errespetatzen ez badira sindikatua zuzenean aldentzen da. Babes juridikoa emateaz arduratzen da batik bat sindikatua. Etxegabetze abisu baten aurrean, edo antzeko problematika baten aurrean, orduan esku hartzen du sindikatuak”.

Hainbat modutan antolatu dira komunitateak. Proposatzen zitzairen eredu asanblearioaren bitartez batzuetan, non komunitatea osatzen duen orok rol aktiboa duen kudeaketan, erabakiak hartzean, eta abar. Beste batzuetan berriz, erabaki eta parte hartze ezaren ereduari jarraitu diote; hau da, rol aktiboa pertsona bakarrak hartzen duen antolaketa moduari. Aipagarria da komunitateak maiz konturatu direla pertsona konkretu baten ardurapean dauden ardurak haiek ebatzi ditzaketela, martxan duten kudeaketaren ereduak zalantzan jartzeko gai direla erakutsiz. Esan daiteke zentzu horretan gauzatzen dela sindikatuak oinarritzeko duen subjektuaren politizazioa; komunitatearen politizazioa, alegia.

PANDEMIAN GEROZTIK, “ALOKAIRUEN GREBAN”

Etxebizitza esparruan dauden miseriak are gehiago azaleratu diren honetan, sindikatua 2020ko martxotik ari da alokairu gehiegikerien kontra borrokan, eta apirilaren 1ean inflexio puntua izan zen “alokairuen greba” aldarrikatu zuen.

Maizterren aldeko aholkularitza lanean dihardu gau eta egun: mugikorreko dei zein mezu sarrera-ontziak dira horren isla. Hileroko alokairua are itogarriagoa bihurtu da pandemiaren eraginez ezarritako neurrien ondorioz, eta etxebizitza

“ Etxebizitzarena funtsezko auzia izanik, uste dugu berau berreskuratzeko aukerarik onena ekintza zuzena dela”

Kanaria Handiko Maizterren Sindikatua

ordaindu ezinik, jende andana egoera prekarioan eta etxegabetze arriskuan dagoela salatu du sindikatuak. Gainera, maizter asko ezin dira Espainiako Gobernuaren diru-laguntzen onuradun izan, ez baitute horiek jasotzeko eskatzen diren baldintzak betetzen.

“Alokairuaren ordaina etetea exijitzen genuen grebarekin, [Espainiako] Gobernuak 11/2020 Lege Dekretua aplikatu aurretik. Baina gobernuak jabeen aldeko hautua egin zuen”, azaldu du sindikatuak. Dekretu horretan alokairuaren ordainketa “errazteko” baliabide batzuk ahalbidetzen dira, baina soilik jabe handien jabetzei aplikatzen zaizkie. Hau da, Espainiako Gobernuak bederatzi jabetza edo gutxiago dituen etxejabeak jabe txiki deritzo, eta aldiz, hamarretik gora duenari jabe handi. Dekretuak azken horien jabetzetan du eragina, eta hortaz soilik jabe handiei ordaintzen zaizkien alokairuei aplikatzen zaizkie ordaintzeko “erraztasunak”. Abenduaren 22an 37/2020 Lege Dekretu berria onartu zuen gobernuak; apenas egon da aldaketarik, baina horretan ere jabe handien aldeko konpentsazio ekonomikoak nagusitzen direla salatzen du sindikatuak: “Oraingoan okupak hartu dituzte kontuan, baina betiere etxejabe handia baldin bada. Arazoa da administrazioak duen etxebizitza-publikoen parkea ez dela nahikoa alternatiba duina eskaintzeko. Ikusiko dugu noiz arte irauten duen, sostengaezina delako”.

2020 urte amaieran egun batzuetako atsedena hartu zuen sindikatuak, urteko joan-etorriaren inguruan hausnartzeko.

SIGC-eko kide bat bere haurra besoetan. Etxebizitza arazo baten aurrean, alternatiba habitazionala eskaini zitzaion La Esperanzan.

Urtarrilean lau urte bete ditu kolektiboak eta parte-hartzeko gogotsu dauden kide berriak gehitu zaizkiola eman du aditzera. Landatutako hazia hasia da porlanaren artean loratzen.

KOMUNITATE ETA AUZO AHALDUNDUEN BIDETIK

Urteetako esperientziak erakutsi dio sindikatuari komunitateen funtzionamendua eta antolaera hobea dela kanpo-gatazka bat dagoenean, izan udalarekin, Poliziarekin, edo bankuekin. Guztiok partekatzen duten arazoaren aurrean batzea besterik ez dutenean, orduan berrindartzen da komunitatearen osasuna. Hargatik, sindikatutik garbi dute gatazka erabili behar dela komunitatea ahalduztzeko, eta horretarako ezinbestekoa dela giza-ehuna sortzea. “Jendea elkar ezagutu dadila, ulertu dezatela problematika bera pairatzen dutela. Azken finean, arazo komunak batzen ditu, hori da nabarmendu behar dena. Uste dugu loturak sortzeko modua gatazkaren bitartez dela, gatazkarantz joanez”, diote.

Etxebizitzaren problematikaren inguruko gatazka abiapuntua litza-

teke aipatutako giza-ehuna sortzeko, jendea elkar ezagutzeko haien auzo eta komunitateetan. Ehun hori saretu ahala, norbanakoaren politizazioa ere ematen da, nolabaiteko ahalduntze indibiduala.

“Problematika komuna partekatzeak kontzientzia komunitarioaren garapena ekarri dezake, eta hori sindikatuak kudeatzen dituen komunitateetan azaleratu daiteke”, deritzo sindikatuak.

Etxebizitzaren problematika klase perspektibatik aztertuta, ikusten da nola eragiten duen berdin-berdin Kanaria Uharteetan zein Euskal Herrian. Sistema heteropatriarkal kapitalistak sortzen dituen miseriek batzen gaituzte, eta horren jakitun ahalik eta azkarren egin behar gara: antolatu eta gatazkarantz jotzeko, ahalduntzearen bidean betiere. Kanaria Handiko Maizterren Sindikatuak ildo horretan egiten du lan: problematika konkretua seinlatu eta horren aurka egin. Ez militantez osaturiko taldeekin, baizik eta auzoko jendeak osatzen dituen komunitateekin, ahalduntze bidean dauden subjektuen indarrarekin. ●

#RUYMANLIBERTAD

Martxoaren 24an abiatu zen FAGC eta SIGC kolektiboetako partaide Ruymán Rodríguez en aurkako epaiketa, ustez 2015an guardia zibila bati ostikoa emateagatik, legez kanpo atxilotua izan ostean torturatu izaten ari zen bitartean. Fisikaltzak urtebete eta sei hilabeteko kartzela zigorra eskatzen du, 770 euroko isunarekin batera. FAGC eta SIGC kolektiboetatik argi dute errepresioak lotura zuzena duela haien jardunarekin, Kanaria Handiko *statu quo*-a agerian utzi eta hasarerrarazi dutelako. Muntaiak poliziala dela salatu eta Ruymán aldeko elkartasun deia egiten dute.